

Nieuwsbrief SIHO oktober 2014

Het SIHO

Erasmus+ project: Universal Design in Higher Education – A License to Learn

Het SIHO werkt samen met Universell (Noorwegen) en AHEAD (Ierland) aan het Erasmus+ project 'Universal Design in Higher Education – A license to learn'. We zullen in dit project samenwerken met studenten, lesgevers, beleidsmakers en ondersteunende diensten. Vanuit hun verschillende perspectieven, nemen we een aantal sleutelvragen rond Universal Design en Universal Design for Learning onder de loep.

Naast het promoten van UDL, wil het project:

- Een toolkit ontwikkelen voor studenten, waarmee ze aan de slag kunnen gaan met uitdagingen die ze ervaren in hun leeromgeving,
- Praktische richtlijnen uitwerken voor lesgevers om een antwoord te bieden op de aanwezige diversiteit.
- Samen met de ondersteunende diensten methoden ontwikkelen om inclusief te zijn voor alle studenten.
- Beleidsmakers leren hoe ze inclusief kunnen zijn voor alle studenten in de hele leeromgeving.

Universal Design for Learning

In elke nieuwsbrief plaatsen we een UDL-tip of -voorbeeld en een ICT-tool die het onderwijs aantrekkelijk en toegankelijk maken op de voorgrond.

UDL-tips van Loui Lord Nelson

Loui Lord Nelson is een expert rond Universal Design for Learning. Recent schreef ze het boek ['Design and deliver. Planning and teaching using Universal Design for Learning'](#). Ze ging dit academiejaar langs in enkele Vlaamse instellingen hoger onderwijs. SIHO was erbij en zet voor jullie een aantal tips op een rij:

- Ga ervan uit dat in je studentengroep **variatie de regel** is, niet de uitzondering. In [dit filmpje](#) illustreert Tod Rose dit mooi.

Todd Rose: Variability Matters

- Doe beroep op de **UDL richtlijnen** voor je lessen. Zo kan elke student de eigen sterktes gebruiken en optimaal leren.
- **Begin klein.** Kies een richtlijn die je al toepast in je lesontwerp en breidt dit verder uit.
- Leg je **doelstellingen** op voorhand vast en vertel ze aan je studenten. Herhaal ze ook regelmatig.

Meer informatie vind je in dit [verslag](#).

ICT tip: Top 100 tools for learning 2014

Voor de achtste keer voerde Jane Hart van het [Centre for Learning and Performance Technologies](#) (C4LPT) een onderzoek uit bij meer dan 1000 learning professionals in 61 landen. Het resultaat is een top 100 met leerinstrumenten die ondersteuning kunnen bieden bij het leren. Voor leerinstrumenten wordt een brede definitie gehanteerd: elk softwareprogramma of online tool die kan worden gebruikt voor persoonlijk of professioneel leren, voor onderwijs of opleiding, of voor e-learning.

De top 20 voor 2014 ziet er als volgt uit

1. Twitter (microblogging)
2. Google Docs/Drive (online office suite)
3. YouTube (website om video's te delen)
4. PowerPoint (presentaties maken)
5. Google Search (zoekrobot)
6. WordPress (software om blogs en websites maken)
7. Dropbox (bestanden delen en synchroniseren)

8. Evernote (ideeën verzamelen op verschillende toestellen)
9. Facebook (sociaal netwerk)
10. LinkedIn (sociaal netwerk)
11. Google+ & Hangouts (sociaal netwerk)
12. Moodle (LMS)
13. Prezi (presentaties maken en delen)
14. Pinterest (virtueel prikbord om ideeën te delen)
15. Slideshare (presentaties delen en bekijken)
16. Blogger (blogs)
17. Word (tekstdocumenten maken)
18. Wikipedia (wiki)
19. Feedly (RSS reader)
20. Diigo (social bookmarking)

Bekijk de [SlideShare presentatie](#) met de volledige lijst of bekijk de [tools](#) ingedeeld in 7 categorieën. Enkele bevindingen uit de lijst:

- Twitter staat voor het zesde jaar op de 1ste plaats. Ook Google Docs/Drive en YouTube behouden hun plaats in de top 3.
- De grootste stijger zijn ebooks (Kindle & Kindle App voor smartphone, tablet of laptop). Ze zijn dit jaar maar liefst 43 plaatsen gestegen.
- 16 nieuwe tools deden hun intrede in de lijst van 2014. De hoogste nieuwkomer is PowToon, een tool om animatiefilmpjes te maken.
- Sociale netwerken domineren in de bovenste helft van de lijst en vervullen een belangrijke rol in netwerken en het persoonlijk leernetwerk.

Iedereen leert...

Iedereen leert is het onderdeel van de nieuwsbrief waar een concreet verhaal over inclusie in het hoger onderwijs aan bod komt. Goede voorbeelden uit de praktijk zijn vaak de beste eye-openers.

In deze editie maak je kennis met Marcia. Ze omschrijft zichzelf als een enthousiaste, gedreven persoon die niet van ophouden weet. Iemand die zich inzet om een plaats in de maatschappij te verkrijgen. Ze blikt voor ons terug op haar ervaringen als student met een label.

Je kan [Marcia's verhaal](#) hier lezen.

Ben jij een student, docent, ouder, onderzoeker...? Wil jij een verhaal over inclusie in jouw omgeving delen? Aarzel dan niet om het te mailen naar info@siho.be.

Internationaal

Het SIHO kiest ervoor niet alleen in eigen land maar ook over de grenzen heen haar netwerk uit te bouwen en internationaal ideeën en ervaringen rond inclusief hoger onderwijs uit te wisselen.

ACCESS op het EAIE-congres

De [European Association for International Education](#) is een centrum voor expertise, netwerking en bronnen rond de internationalisering van het hoger onderwijs. EAIE heeft een aantal expertgroepen, waaronder de [ACCESS groep](#). 'Access & Inclusion' houdt zich bezig met participatie van studenten en personeel met een beperking in hoger onderwijs, algemeen en specifiek op vlak van internationale mobiliteit.

Van 16 tot 19 september vond het jaarlijkse congres van EAIE plaats. De openings sessie op dit congres werd gegeven door de ACCESS groep 'Hit the road and study abroad: MapAbility for students with a disability'.

- Gerry O'Sullivan gaf vanuit het beleidsperspectief informatie en advies mee rond internationale mobiliteit voor mensen een beperking.
- Dominique Montagnese stelde vanuit het [European Student Network](#) het [MapAbility](#) project van ExchangeAbility voor.
- Het SIHO presenteerde de resultaten van het onderzoek '[No Limits on International Exchange?!'](#)

We zetten voor jullie een aantal tips om inkomende en uitgaande studenten met een beperking te ondersteunen op een rij.

- ✓ **Informeert studenten goed** over de mogelijkheid om naar het buitenland te gaan studeren of stage te lopen. Studenten moeten weten dat ze financiële ondersteuning kunnen krijgen voor een voorbereidend bezoek en tijdens de uitwisseling. Daarnaast moeten ze weten welke ondersteuning ze kunnen krijgen in het buitenland, in welke mate de onderwijsinstellingen toegankelijk zijn,... Vaak weten studenten niet waar ze de juiste informatie kunnen vinden.
- ✓ **Wees flexibel**, bijvoorbeeld door de mogelijkheid te bieden om kortere periodes naar het buitenland te gaan of niet fulltime te studeren tijdens de internationale uitwisseling,...
- ✓ Zorg ervoor dat je hogeronderwijsinstelling **toegankelijk** is. Het gaat enerzijds om een toegankelijke fysieke omgeving, anderzijds ook om een inclusief lesontwerp.
- ✓ Informeert studenten dat ze niet verplicht zijn om hun **beperking te vermelden** bij de applicatie. Geef wel mee dat het voordelen heeft om het snel te melden zodra iemand is toegelaten. Op die manier kan de nodige ondersteuning tijdig worden geregeld.

Tot slot organiseerde de ACCESS groep 'A World Café to talk about Inclusion'. De deelnemers dachten samen na over tips voor de uitzendende onderwijsinstelling, de ontvangende onderwijsinstelling en de student met een beperking die naar het buitenland gaat.

Inclusive Higher Education. National and International Perspectives

Op 22 en 23 september 2014 nam het SIHO deel aan de conferentie "Inclusive Higher Education National and International Perspectives" aan de Universiteit van Leipzig. De presentatie van het SIHO 'Universal Design for Learning and ICT tools to make teaching and learning accessible for all students' is terug te vinden op [SlideShare](#).

Eén van de keynote speakers was Prof. Tony Booth van de Universiteit van Cambridge. Hij sprak over "Inclusive Values-led Improvement in Higher Education: Theories into Practice?"

Hierin benadrukte hij dat een raamwerk voor inclusie geldt voor de hele gemeenschap en onder meer de volgende waarden bevat:

In de praktijk zijn dit vaak enkel maar mooie woorden. In de realiteit gaan we vaak woorden vervangen. Equality (gelijkheid) wordt bijvoorbeeld vervangen door hierarchy (hiërarchie). Love (liefde) wordt vervangen door property (eigendom).

Om inclusief onderwijs te realiseren moeten we ten eerste een inclusieve cultuur hebben. We moeten zorgen dat er binnen de gemeenschap inclusieve waarden zijn. Ten tweede moeten we een inclusief beleid ontwikkelen. Het instituut moet voor iedereen toegankelijk zijn en diversiteit moet ondersteund worden.

Inclusieve principes voor leren en lesgeven zijn:

- Verwijderen van barrières
- Leren van persoonlijke en gedeelde ervaringen
- Gebruiken van lokale kennis en bronnen
- Verschillen herkennen als een bron voor leren
- Verbinden van leren met emoties
- Herkennen van de waarde van het voeren van dialoog

In beeld

De beleidsnota 'Gelijke Kansen 2009-2014' beschrijft het belang van een goede beeldvorming van mensen met een beperking. Een niet-stereotype beeldvorming is fundamenteel in het realiseren van de juiste ingesteldheid voor gelijke kansen en inclusie.

Mei Lan

In dit [filmpje](#) vertelt Mei Lan over het leven als student aan de Erasmushogeschool in Brussel.

Op de voorgrond

In elke nieuwsbrief plaatsen we een bron (boek, artikel, onderzoek...) op de voorgrond. Deze maand:

Verder studeren met autisme. Praktische handvatten voor studenten, docenten en begeleiders in het hoger onderwijs

De dienst Studietoelagen en Studentenbegeleiding van de Universiteit Antwerpen ontwikkelde een praktijkgericht boek over studeren in het hoger onderwijs met een label 'autisme(spectrumstoornis)'. De studieloopbaan, van studiekeuze tot werk zoeken, komt aan bod. Verschillende thema's uit het studie- en studentenleven worden in beeld gebracht aan de hand van praktijkvoorbeelden. Zowel sterktes als beperkingen van de studenten krijgen aandacht en er worden tips aangereikt voor studenten en hun omgeving, begeleiders en docenten.

Meer informatie over het boek, vind je [hier](#).

Bron: De Pau, R. & Vloeberghs, I. (2014). *Verder studeren met autisme. Praktische handvatten voor studenten, docenten en begeleiders in het hoger onderwijs*. Brussel: ASP.

Aankondigingen

- 04-11/11/2014 – Londen (Verenigd Koninkrijk): [Supporting Students with Mental Health Issues](#) (NADP -National Association of Disability Practitioners)
- 17-19/11/2014 – Sevilla (Spanje): [7th International Conference of Education, Research and Innovation](#) (IATED)
- 17-21/11/2014 – Westminster (VS): [17th Annual Accessing Higher Ground. Accessible Media, Web and Technology Conference](#) (AHEAD)
- 17-18/11/2014 – Liverpool (Verenigd Koninkrijk): [Achieving equality: transforming the HE culture](#) (Equality Challenge Unit)
- 20-21/11/2014 – Brussel: [Media and Learning Conference](#) (Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, Directoraat Generaal Onderwijs en Cultuur)
- 27-28/11/2014 – Madrid (Spanje): [II International Congress of University and Disability – CIUD](#) (ONCE Foundation)
- 01-02/12/2014 – Berlijn (Duitsland): [Helping students succeed. Core elements of student support](#) (European Association for International Education)
- 08/12/2014 – (Nederland): Quality Time. Met aandacht meer mogelijk maken - Hoe houden we studeren met een beperking op de agenda? (Handicap+Studie)
- 09/02/2015 – Brussel: VLHORA-congres (VLHORA)
- 12/02/2015 – Antwerpen: [Studeren met ADHD en ASS in het secundair en hoger onderwijs](#) (CODE, Thomas More)
- 02-04/03/2015 – Madrid (Spanje): [9th International Technology, Education and Development Conference](#) (IATED)
- 19-20/03/2015 – Dublin (Ierland): [UDL: The time is now](#) (AHEAD & The Link Network)
- 06-08/05/2015 – Bergen (Noorwegen): [NNDR 13th Research Conference](#) (Nordic Network on Disability Research)
- 20-22/05/2015 – Montreal (Quebec – Canada). [Universal Design for Learning: Canadian perspectives. Sowing the seeds, Facilitating the Change, Nurturing the Growth](#) (Mc Gill University)
- 15-17/06/2015 – Bergen (Noorwegen): [European First Year Conference](#) (EFYE, University of Bergen)
- 20-24/07/2015 – Manchester (Verenigd Koninkrijk). [Working for Disability Equality in HE - International Conference](#) (NADP -National Association of Disability Practitioners)
- 15-18/09/2015 – Glasgow (Schotland): [27th Annual EAIE Conference](#) (EAIE)
- 13-15/07/2016 – Linz (Oostenrijk): [15th International Conference on Computers Helping People with Special Needs](#) & Universal Learning Design (University of Linz)

Organiseer jij binnenkort zelf een congres of studiedag over inclusief hoger onderwijs? Laat het weten via info@siho.be en dan kondigen wij het aan in deze nieuwsbrief.

Het SIHO – oktober 2014